

کمونیست‌های حزب نین مانیفیستی

اروپادا بیر کابوس دولاشماقدادیر-کمونیسم کابوسی. کهنه اروپانین بوتون قوه‌لری: پاپ و تزار، مه‌ترینخ و گیزو، فرانسه رادیکالاری و آلمان پلیس‌لری بو کابوس علیهینه مقدس بیر تعقیب ایچون بیرلشمیش‌لر.

هیچ انله بیر مخالفتچی حزب وار که، حاکمیت باشیندا دوران دشمن‌لری اونی کمونیست‌های آدلاندیریب بدنام ایتمه سینلر؟ هیچ انله بیر مخالفتچی حزب وار که، ایستر مخالفتین نسبتاً قاباقجیل نماینده‌لرینی، ایسترسه‌ده نوز ارتجاعچی دشمن‌لرینی کمونیسم‌ده اتهام ایدیپ دامغلاماسین؟ بو فاکتدان ایکی نتیجه چیخیر.

آرتیق بوتون اروپا قوه‌لری کمونیستی بیر قوه حساب ایذیر. آرتیق ایندی کمونیستلرین نوز باخشلا رینی، نوز مقصدلرینی، نوز نیت‌لرینی بوتون دنیا مقابله‌نده آچیق سویله‌مه‌لی اولدقلاری و کمونیسم کابوسی حقیقته‌کی افسانه‌لر علیهینه حزبین نوز مانیفیستینی ایره‌لی سورمه‌لی الدولقاری وقت گلیب چاتمیشدیر.

بو مقصدله ان مختلف ملت‌لرین کمونیستلری لندنده توپلاشیب انگلیس، فرانسه، آلمان، ایتالیا، فنلاند و دانمارک دیلرینده نشر اولونان آشاغیداکي "مانیفیستی" ترتیب ایتدیلر.

بورژوالار و پرولتارلار^۱

ایندی یه قدر موجود اولان بوتون جامعه لرین تاریخی^۲ طبقه لر مبارزه سی تاریخی اولموشدور.

آزاد انسانلا قول، پاتریسین ایله پلبین، ملکه دارلا تحکیملی، اوستا^۱ ایله شاگرد، مختصر، ظالمه مظلوم آراسیندا ابدی بیر ضدیت اولموش، اونلار گاه

^۱ - بورژوازی دیدیکده، اجتماعی تولید واسطه لرین مالکی اولوب، مزدلی امکن استفاده ایدن معاصر سرمایه دارلار طبقه سی نظرده توتولور. پرولتاریا دیدیکده، ئوز تولید واسطه لرین محروم اولوب، یاشاماق ایچون ئوز ایش قوه سینی ساتماغا مجبور اولان معاصر مزدلی کارگرلر طبقه سی نظرده توتولور. (۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دلینده نشرینه انگلیسین قیدی)

^۲ - یعنی یازیلی ماعخذلر شکلینده بیزه گلیب چاتان بوتون تاریخ. جامعه نین تاریخدن اولکی دوری، بوتون یازیلی تاریخدن اولکی اجتماعی قورولوشی ۱۸۴۷-نجی ایله دیمک اولار، هله اصلا معلوم دگیلدی. او زماندان بری کچن مدته هاکس هائوزن روسیه ده تورپاق اوزرینده کمون ملکیتی اولدوغونی کشف ایتمیشدیر، ماوره ر ثبوت ایتمیشدیرکه، بو ملکیت بوتون آلمان طایفه لرینین تاریخی انکشافی نین باشلانغیج نقطه سینی تشکیل ایدن اجتماعی بینوره اولموشدور و تدریجا آیدینلاشمشدیر که، تورپاق اوزرینده عمومی صاحبلیگین موجود اولدوغی کند کمونی هندوستاندان توتמוש ایرلنده قدر هر یرده ابتدائی جامعه فرمی دیر و یا کچمیشده بنله اولویدور. بو ابتدائی کمونیم جامعه سینین داخلی قورولوشونی، بو قورولوشون تیپیک فرمینی مورگان آیدینلاشدیرمیش، نهایت، قبیله نین حقیقی ماهیتینی و اونون طایفا ایچریسینده کی موضعینی کشف ایتمکه بو ایش باشا چاتدیرمیشدیر. بو ابتدائی کمون داغیلارکن جامعه طبقه لشیب خصوصی طبقه له و نهایت آتناکونیسٹ طبقه له بولونمگه باشلاییر. من همین داغیلما پروسه سینی آشاغیداکى اثریمنده نظردن کچیرمگه چالیشمیشام:

۲، "Der Ursprung der Familie, des Privateigentums und des Staats" ,
Auf) Stuttgart.

۱۸۸۶. (باخ: ف. انگلس. عائله نین، خصوصی ملکیتین و دولتین منشئی. ک. مارکس و ف. انگلس. سچیلیمیش ایکی جلدلیک اثر لری، ۲-نجی جلد)، ۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دلینده نشرینه انگلیسین قیدی./

گیزلی و گاهدا آچیق شکله دائم بیربیرله مبارزه آپارمیشلار و بو مبارزه همیشه بوتون جامعه بیناسینین انقلابی صورته تزه دن قورولماسی و یا مبارزه ایدن طبقه لرین هامیسینین محو اولماسی ایله نتیجه نلمیش دیر.

اولکی تاریخی دورلرده بیز، دیمک اولار، هر یرده جامعه نین تماما مختلف سلکله پارچالاندیغینی-مختلف اجتماعی موضع لرین تام بیر پله کائینی گوروروک. قدیم رده پاتریسین لره، سوالیه لره، پلبین لره، قول لارا، اورتا عصرلرده فنودال آقلاار، واسال لارا، اوستادکار لارا، شاگردلره، تحکیم لی لره، همیده بو طبقه لرین دیمک اولار، هر بیریندهده خصوصی درجه لره راست گلیریک.

داغیمیش فنودال یسم جامعه سینین ایچریسیندن میدانا چیخان معاصر بورژوا جامعه سی طبقاتی ضدیت لری محو ایتمه دی. بو جامعه آنجاق کهنه لرین عوضینه تزه طبقه لری، تزه ظلم شرائطینی و تزه مبارزه فرملارینی میدانا گتیردی.

لکن بیزیم دور، بورژوازی دوری بونون لافرق لئیر که، او، صبقاتی ضدیت لری ساده لشدیر میشدیر: جامعه گیتدی که داها آرتیق درجه ده بیربیرینه دشمن اولان ایکی بویوک جبهه یه، بیربیری علیه نه دوران ایکی بویوک طبقه یه- بورژوازی ایله پرولتاریا یا پارچالانیر.

اورتا عصرلرین تحکیم لیلرین بیرینجی شهرلرین آزاد اهالیسی میدانا گلیمیش، همین شهرلیر سلکینده بورژوازی نین بیرینجی عنصر لری انکشاف ایتمیشدیر.

¹ - استادکار - کارگاهین تام حقوقی عضوی، کارگاه داخلینده اوستادیر، کارگاهین باشچسی دگیلیدر. /۱۸۸۸- نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینه انگلسین قیدی./

آمریکانین و آفریقا اطرافیندان دریا یولونون کشف ایدیلمه‌سی یوکسل‌مکده اولان بورژوازی ایچون تزه فعالیت ساحه‌سی یاراتدی. شرقی-هند و چین بازارلاری آمریکانین مسکون‌لاشدیریلماسی، مستعمره‌لرله مبادله، مبادله واسطه‌لرینین و عمومیتله امتعه‌لرین مقدارینین آرتماسی تجارتیه، دریانوردلیگه، صنایعه او وقته قدر مثلی گورونمه‌میش بیر تکان ویردی و بونون‌لادا داغیلماقدا اولان فئودالیسم جامعه‌سینده انقلابی عنصرین سرعتله انکشافینا سبب اولدی.

صنایعین اولکی فئودال و یا کارگاه قورولوشی تزه بازارلارلا بیرلیکده آرتان طلبی داهای نوده‌یه بیلمیردی. اونون یرینی مانوفاکتور توتدی. اورتا صنایع سلکی کارگاه اوستالارینی سیخیشدیریب آرادان چیخارتدی، مختلف شرکت‌لر آراسینداکی امک بولگوسی یوخ اولوب نوز یرینی آبییرجا بیر کارگاه داخلینده امک بولگوسونه ویردی.

لکن بازارلار گیتدیگجه بویویور، طلب گتیدیگجه آرتیردی. بونی داهای مانوفاکتوردا نوده‌یه بیلمه‌دی. اوندا بخار و ماشین صنایعه‌ده انقلاب یاراتدی مانوفاکتورون یرینی معاصر ایری صنایع توتدی، اورتا صنایع سلکی‌نین یرینی ملیونر صنایع‌چیلر، بوتوو صنایع اردولارینین باشچلاری، معاصر بورژوالار توتدی.

ایری صنایع آمریکانین کشفی ایله حاضرلاران عموم دنیا بازارینی یاراتدی. عموم دنیا بازاری تجارتین، دریانوردلیگین و قوروداکی نقلیات واسطه‌لرینین نهنگ انکشافینا سبب اولدی. بو نوز نوبه‌سینده، صنایعین گنیش‌لنمه‌سینه تاثیر گوستردی و صنایع، تجارت، دریانوردلیک، دمیر یوللار آرتدیغی درجه‌ده

ده بورژوازی انکشاف ایدیردی، او نوز سرمایه‌لرینی آرتیریر و اورتا عصرلردن ارث قالمیش بوتون طبقه‌لری سیخیشدیریب آرخا صفا آتیردی. بنله‌لیکله، بیز گوروروک که، معاصر بورژوازی‌نین نوزی اوزون مدت دوام ایدن بیر انکشاف پروسه‌سینی، تولید و مبادله اصولوندا بعضی تحولاتین محصولی‌دیر.

بورژوازی‌نین انکشافینداکی بو پله‌لرین هر بیرینده موافق سیاسی موفقیت قازانیلمیشدیر. فنودال‌لارین حکمرانلیغی دورونده مظلوم سلک اولان بورژوازی کموندا^۱ ساحلی و نوز نوزونی اداره‌ایدن جمعیت اولموشدور، بیر یرده مستقل شهر جمهوریسی اولموش، آیری بیر یرده مونارشی‌نین ویرگی‌ویرن اوچونجی سلکی اولموش^۲، سونرا، مانوفاکتور دورونده سلکی و یا مطلق مونارشی‌ده اشراف‌لارین عکسی اولموش و عمومیتله ایری مونارشی‌لرین باشلیجا اساسی اولموشدور. نهایت، ایری صنایع و عموم دنیا

^۱ - فرانسه‌ده میدانا گلن شهرلر، نوز فنودال حکم‌دارلاری و آقالاریندان یرلی نوزونی اداره اختیارینی و "اوچونجی سلکه" مخصوص سیاسی حقوق‌لار الده ایتمهدن اولده "کمون" آدلانیردی. عمومیتله دیسک، بورادا بورژوازینین اقتصادی انکشافی جهتدن تیپیک بیر مملکت اولاراق انگلستان، اونون سیاسی انکشافی جهتدن تیپیک بیر مملکت اولاراق فرانسه گوتورولموشدور. (۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینه انگلیسین قیدی).

ایتالیا و فرانسه شهرلری نوز فنودال آقالاریندان بیرینجی نوزونی اداره حقوق‌لارینی ساتین آلدیقین‌دان و یا زورلا الده ایتدیکدن سونرا نوزلرینین شهر اجماسینین کمون آدلاندیریردیلار. (۱۸۹۰-نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه انگلیسین قیدی).

^۲ - انگلس طرفیندن رداکته ایذلمیش ۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "مستقل شهر جمهوریسی الموش" سوزلرینده سونرا "ایتالیادا و آلمانداکی کیمی)"سوزلری، "مونارشی‌نین ویرگی ویرن اوچونجی سلکی الموش" سوزلریندن سونرا "فرانسه ده کی کیمی)"سوزلری علاوه ایذلمیشدیر.

بازاری یارانیدیگی زماندان اعتبارا بورژوازی معاصر نمایندهلی دولتده نوزی ایچون مستثنا سیاسی حکمرانلیق قازانمیشدیر. معاصر دولت حاکمیتی- فقط بوتون بورژوازی طبقه‌سینین عمومی ایشلرینی اداره ایدن بیر کمیته دیر. بورژوازی تاریخده سون درجه انقلابی رول اوینامیشدیر.

بورژوازی حاکمیت باشینا گلدیگی هر یرده بوتون فنودال، پاتری آرکال ایدیل‌لیک مناسباتی داغیتمشدیر. او، انسانی نوز "طبیعی حکمدارلارینا" باغلیان آلا بزهک فنودال بوخوولارینی امانسیرلیقلا قیرمیش و انساتلار آراسیندا قورو بیر منفعت‌پرست‌لیک، امانسیر "نقد پول" علاقه‌سیندن آیری هیچ بیر علاقه ساخلامامیشدیر. او، دینی وجد، جنگ‌آور جوشغونلوغی و دارگوز ساتیمانتال‌لیغینین مقدس هیجانلارینی فردی منفعت‌پرست‌لیگین بوزلی سولاریندا غرق ایتمشدیر. او انسانین شخصی لیاقتینی مبادلده دگرینه چویرمیش، عطا‌لونان و الده ایدیلن ساییسیر حسابسیر آزادلیق‌لاری یگانه وجدان‌سیر بیر تجارت آزادلیغی‌ایله عوض ایتمشدیر. بیر سوزله، او دینی و سیاسی خولیلار پرده‌سینه بورونموش استثماری آچیق، حیاسیر، مستقیم، و رحم‌سیر بیر استثمارلا عوض ایتمشدیر.

بورژوازی او وقته قدر شرفلی ساییلان و احتراملی بیر هیجان‌لا باخیلان بوتون فعالیت نوع‌لرینی مقدس‌لیک هاله‌سیندن محروم ایتمشدیر. طبیعی، حقوق‌شناسی، کشیشی، شاعری، علم‌آدامینی او نوزونون پول‌لا توتولان مزدلی اشچیلرینه دوندرمیشدیر.

بورژوازی عائله مناسبات‌لارینین اینجه ساتیمانتال پرده‌سینی آتمیش و بونلاری خالص پول مناسبات‌اندان عبارت ایتمشدیر.

بورژوازی گوسترمیشدیر که، اورتا عصرلرده ایشله دیلن و ارتجاعچی لاری بوقدر حیران ایدن کوبود زوراکیلیق لا برابر طبیعی اولاراق تنبل لیک و سست لیکده واریمیش. او بیرنجی دفعه اولاراق گوسترمیشدیر که، انسان فعالیتی نه لره نائل اولا بیلر. او هیچده مصر اهرام لارینا، رم سولوله لرینه و گتیک کلیسالارا بنزه مهین اینجه صنعت خارقه لری یاراتمیش دیر، او هیچ ده خلق لرین کوچمه سینه و صلیب یوروش لرینه بنزه مهین یوروش لر ایتمیشدیر.

بورژوازی تولید آلت لرینده دائم تحول لر ایتهدن، دیمه لی، تولید مناسباتلارینی، هابنله بوتون اجتماعی مناسباتلار مجموعینی انقلابی لشدیرمه دن موجود اولابیلمز. بوتون گچمیش صنایع طبقه لرینین موجود اولماسی ایچون بیرنجی شرط، عکسینه، کهنه تولید اصولونی دگیشمز شکلده ساخلاماق ایدی. تولیدده کی آرامسیز تحول لر، بوتون اجتماعی مناسباتلاردا فاصله سیز تزلزل لر، دائمی اینامسیزلیق و حرکت بورژوا دورونی بوتون آیری دورلردن فرقلندیریر. دونوب قالمیش و پاس ایتمیش بوتون مناسباتلار بونلارلا یاناشی اولاراق عصرلر بویی مقدس ساییلان تصور و باخیش لار داغیلیب گیدیر، تزه عمله کلنلرین هامیسی هله برکیشمه دن کهنه لمیش اولور. سلک لره مخصوص و دورغون اولان هر شنی یوخ اولوب گیدیر، مقدس ساییلان هر شنی مردارلانیر وانسانلار، نهایت حیاتداکی وضعیت لرینه و متقابل مناسباتلارینا آچیق گوزله باخمالی اولورلار.

محصول ساتیشینی دائم آرتیرماق طلباتی اوزوندن بورژوازی بوتون یر اوزونی دولاشیر. او هر یره سوخولمالی، هر یرده ریشه سالمالی، هر یرده علاقه دوزلتمه لی اولور.

بورژوازی عموم دنیا بازارینى استثمار ایتمک یولی یله بوتون مملکتلرین تولید و مصرفینی کسموپلیتیک شکلده سالمیشدیر. ارتجاعچیلارین چوخ بویوک تاسفینه سبب اولسادا، او، صنایعی ملی زمینه سیندن محروم ایتمیشدیر. ان قدیم ملی صنایع ساحه لری محو ایدیلمیش و هر گون محو ایدیلمکده دیر. بونلاری تزه صنایع ساحه لری سیخیشدیریب آرادان چیخاریر، تزه صنایع ساحه لرینین ایشه سالینماسی بوتون مدنی ملت لر ایچون نولوم-دیریم مسئله سی اولور و بو ساحه لر داها یرلی خام مالی دگیل، یر اوزونون ان اوزاق گوشه لریندن کتیریلن خام مالی اعمال ای دیر، تکجه همین مملکتین نوز داخلینده دگیل، هابنله دنیاتین هر یرینده ایشله دیلن کارخانه محصول لاری حاضر لاییر. وطن محصول لاری ایله نوده نیلن کهنه طلبات عوضینه تزه طلبات میدانا گلیر و بونی نوده مک ایچون ان اوزاق مملکتلرین و ان مختلف اقلیمی یرلرین محصول لاری طلب اولونور. کهنه یرلی و ملی قاپالی لیغین و نوز تولید محصول لاری حسابینا یاشاماغین یرینی ملت لرین هر طرفلی علاقه سی و اونلارین بیربیریندن هر طرفلی آسیلی لیغی توتور. بو عینی درجه ده هم مادی، همده معنوی تولید عایدیر. آیری آیری ملت لرین معنوی فعالیتینین بهره لری عمومی مال اولور. ملی بیر طرف لیلیک و محدود لوق گیتدی کجه داها دا غیر ممکن اولور، بیر چوخ ملی و یرلی ادبیاتدان بیر عموم دنیا ادبیاتی یارانیر. بورژوازی بوتون تولید علاقه لرینی سرعتله تکمیل لشدیرمک و نقلیات واسطه لرینی سون سوز درجه ده آسان لاشدیرماق یولی ایله بوتون ملت لری، حتی ان بربر ملت لری ده مدنیتله جلب ای دیر. بورژوازی نین امتعه لری اوجوز قیمتله اولور و بو آغیر توپخانه نین کمگی ایله او هر جور چین سدینی بیخیب داغیدیر و بربر لرین خارجی لر علیه نه ان قیزغین نفرتینی تسلیم اولماغا و ادار

ایدیر. او بوتون ملتاری محو اولماقلا قورخوداراق بورژوا تولید اصولونی قبول ایتمگه مجبور ایدیر، نوز یرلرینده اونلاری مدنیت دییلن شنی تطبیق ایتمگه، یعنی بورژوا اولماغا وادار ایدیر. بیر سوزله، او نوزی ایچون نوزونه بنزه و نوزی کیمی بیر عالم یارادیر.

بورژوازی کندی شهرین حکمران لیغینا تابع ایتمیشدیر. او، چوخ بویوک شهرلر یاراتمیش، کند اهالی سینه نسبتا شهر اهالی سینین ساینی سون درجه آرتیرمیش و بئله لیکله، اهالی نین خیلی حصه سینی عوام کند حیاتیندان آیرمیش دیر. او، کندی شهردن آسیلی ایتدیگی کیمی، بربر و یاریم بربر مملکتلری ده مدنی مملکتلردن، کندلی خلق لری بورژوا خلق لردن، شرقی غربدن آسیلی ایتمیشدیر.

بورژوازی تولید واسطه لرینین، ملکیتین و اهالی نین داغینیق لیغینی گیتدی کجه داها چوخ محو ایدیر. او، اهالی نی سیخلاشدیرمیش، تولید واسطه لرینی مرکز لشدیرمیش، مالکیتی آز بیر مقدار آدامین الینده تمرکز لشدیرمیشدیر. بونون ضروری نتیجه سی سیاسی مرکز لشمه اولموشدور. مختلف منافی، قانونلاری، حکومتلری، گمرک ویرگی لری اولان و بیر بیرله، دیمک اولار، فقط اتحاد مناسبات لاری ساخلایان مستقل ایالتلر بیر حکومتی، بیر قانون ویرجی لیگی، بیر ملی طبقه منافی، بیر گمرک سرحدی اولان بیر ملت حالیندا بیرلشمیش اولدولار.

بورژوازی یوز ایلدن آز دوام ایدن نوز طبقاتی حکمران لیغی زمانی بوتون اولکی نسل لرین هامی سینین یاراتدیغینان سایجا داها چوخ و داها عزم تلی محصول دار قوه لر یاراتمیشدیر. طبیعت قوه لری رام ایدیلیمیش، ماشین لری تولید یارادیلیمیش، صنایع و اکین چیلیک ده شیمی تطبیق ایدیلیمیش، بخارگی لری اشه

سالینمیش، دمیر یوللار، الکتریک تلگرافی چکیلیمیش، یر اوزونون بوتوو قاره‌لریندن اکین‌چیلیک ایچون استفاده ایدیلیمگه باشلامیش، چای‌لار گمی‌چیلیک ایچون یارارلی حالا سالینمیش، سانکی یر آلتیندان بویوک اهالی کتله‌لری میدانا گلیمیشدیر،- کچن عصرلردن هانسی گمان ایده بیلردی‌که، اجتماعی امک داخلینده بو قدر محصولدار قوه‌لر یاتیب قالیر!

بنله‌لیکله، بیز گوردوک‌که، بورژوازی‌نین عمله گلمه‌سی ایچون اساس تشکیل ایدن تولید و مبادلله واسطه‌لری فنودالیسم جامعه‌سینده یارانمیشدیر. بو تولید و مبادلله واسطه‌لری معین انکشاف پله‌سینه چاتدیقد، فنودالیسم جامعه‌سینده‌کی تولید و مبادلله مناسبات‌لاری، اکین‌چیلیک و صنایعین فنودال قاعده‌سینده تشکیلی، بیر سوزله، فنودال مالکیت مناسبات‌لاری انکشاف ایتیمیش محصولدار قوه‌لره داها اویغون گلمه‌دی. اونلار تولیدی انکشاف ایتدیرمک عوضینه اونی لنگ ایدیردی. اونلار تولید ایچون بیر بوخوو اولموشدور. بو بوخولاری قیریب داغیلماق لازم ایدی و اونلار داغیدیلدی.

اونلارین یرینی آزاد رقابت توتدی، بونا موافق اجتماعی و سیاسی قورولوش، بورژوازی طبقه‌سینین اقتصادی و سیاسی حکمرانلیغی عمله گلدی.

بیزیم گوزوموز مقابله‌نده بنله بیر حرکت باش ویریر. بورژوا تولید و مبادلله مناسبات‌لارینا، بورژوا مالکیت مناسبات‌لارینا مالک اولان و سانکی اعجاز‌کارلیقلا بوقدر قدرتی تولید و مبادلله واسطه‌لری یاراتمیش اولان معاصر بورژوا جامعه‌سی نوز افسونلاری‌نین یر‌آلتیندان چاغیردیغی قوه‌لرین داها عهده‌سیندن گله‌بیلیمه ین بیر سحریازا بنزه‌بیر. آرتیق اون ایلردن بری صنایع و تجارتین تاریخی معاصر تولید مناسبات‌لاری علیهینه، بورژوازی‌نین و انون

حکمرانلیغی‌نین وارلیغی ایچون شرط اولان مالکیت مناسباتلاری علیهنه معاصر محصولدار قوه‌لرین فقط هیجانی تاریخیندن عبارت‌دیر. وقت آشیری تکرار اولونوب، بوتون بورژوا جامعه‌سینین وارلیغینی گیتدی‌کجه داها بویوک بیر زحمله قورخی آلتینا آن تجارت بحرانلارینی گوسترمک کفایت‌دیر. تجارت بحرانلاری زمانی هر دفعه نه اینکه حاضرلارتمیش محصوللارین، حتی یارادیلیمیش محصولدار قوه‌لرین‌ده خیلی حصه‌سی محو ایدیلیر. بحرانلار زمانی، بوتون اولکی دورلره معناسیز بیر شئی کیمی گورونه بیلن اجتماعی اپیدمی-افراط تولید اپیدمسی باش ویریر. جامعه بیردن‌بیره آرخایا آتیلیر. غفلتا باشلانان بربرلیک حالینا دوشور، سانکی آجلیق، عمومی داغیدجی بیر محاربه جامعه‌نی بوتون حیات واسطه‌لریندن محروم ایتیمیشدیر، انله‌بیل صنایع و تجارت محو ایدیلیمیشدیر،- هم‌ده نه‌یه گوره؟ اونا گوره که، جامعه اولدوقجا چوخ مدینه مالکدیر، اونون اولدوقجا چوخ یاشایش واسطه‌لری وار، اولدوقجا بویوک صنایع و تجارتی واردیر. اونون اختیاریندا اولان محصولدار قوه‌لر داها بورژوا مالکیت مناسباتلارینین انکشافینا خدمت ایتیر، عکسینه، بو قوه‌لر همین مناسباتلار ایچون حدیندن چوخ بویوک اولموشدور، بورژوا مناسباتلاری بو قوه‌لرین انکشافینی لنگ ایدیر، بونا گوره ده محصولدار قوه‌لر همین سدلی آشماغا باشلادی‌دا، بوتون بورژوا جامعه‌سینی متزلزل ایدیر، بورژوا ملکیتینین وارلیغینی قورخو آلتینا آیر. بورژوا مناسباتلاری محصولدار قوه‌لرین یاراتدیغی ثروتی نوز ایچریسینه سغیشدیرماقدا چوخ محدود اولموشدور. بورژوا‌زی بحرانلاری نه یولا آرادان قالدیریر؟ بیر طرفدن کلی مقدار محصولدار قوه‌لری مجبوریت اوزوندن محو ایتک یولی ایله، دیگر طرفدن، تزه بازارلار توتماق و کهنه بازارلاری داها چوخ استثمار

ایتمک یولی ایله. دیمه‌لی، نه ایله؟ داها گنیش، داها سارسیدجی بحرانلار حاضرلاماقلا و بونلارا مقاومت گوستره‌بیله‌جک واسطه لری آزالتماقلا. فنودالیسمی بیخارکن بورژوازی‌نین استفاده ایتدیگی سلاح ایندی بورژوازینین نوزی علیهینه یونلدیلیر.

لاکن بورژوازی اونلی نه اینکه اونلی محو ایده‌جک بیر سلاح حاضیرلامیشدیر، او، همچنین بو سلاحی اونون علیهینه چویره‌جک آداملاری‌دا-معاصر کارگرلری، پرولتارلاری دا یاراتمیشدیر.

بورژوازی، یعنی سرمایه نه درجه‌ده انکشاف ایدیرسه، پرولتریای، معاصر کارگرلر طبقه‌سی‌ده عینی درجه ده انکشاف ایدیر، بو کارگرلر فقط او زمان یاشایا بیلرلر که، ایش تاپا بیلسنلر، ایشی فقط او وقته قدر تاپا بیلرلر که، اونلارین امگی سرمایه‌نی آرتیرسین. نوزلرینی تکتک ساتماغا مجبور اولان بو کارگرلر آلینیب ساتیلا بیلن هر بیر آیری شنی کیمی امتعه دیرلر، بونا گورده رقابتده‌کی بوتون تصادفلر، بازارداکی بوتون دگیشیک‌لیکلر اونلارادا عین درجه‌ده تاثیر گوستریر.

ماشین تطبیقی‌نین و امک بولگوسونون آرتماسی نتیجه‌سینده پرولتارلارین امگی هر جور مستقل کاراکترینی، بونونلا بیلرلیکده کارگر ایچون هر جور ماراقتی‌دا ایتیرمیشدیر. کارگر ماشینین ساده‌جه بیر علاوه‌سی اولور، اوندان ان ساده، ان یک‌نسق و ان اساتلیقلا نوگره‌نیله‌بیلن ایشلر طلب اولونور. بونا گورده کارگره چکیلن خرچلر، دیمک اولار، آنجاق اونلی یاشاتماق و نسلینی دوام ایتدیرمک ایچون لازم گلن یاشایش واسطه‌لریندن عبارت اولور. لکن هر

بیر امتعه‌نین، دیمه‌لی، هابنله امگین^۱ ده قیمتی اونون تولید خرچلرینه برابردير.

بوناکورده امگین مازاق سیز اولماسی نه قدر آرتیرسا، امک حقی‌ده بیر او قدر آزالیر. بوندان علاوه: ماشین تطبیقی و امک بولگوسی نه قدر آرتیرسا، ایستر ایش ساعت‌لرینین سای‌ینین آرتماسی حسابینا، ایسترسه هر بیر معین مدت عرضنده طلب اولونان امگین مقداری‌نین آرتماسی، ماشین‌لارین ایش سرعتینین آرتماسی و سایر حسابینا امگین مقداری‌دا بیر او قدر آرتیر.

معاصر صنایع پارتری ارکال اوستانین کیچیک کارگاه‌ینی صنایع کاپیتال‌یست‌ینین ایری کارخاناسینا چویرمیشدیر. کارخانه‌یه توپلانان کارگر کتله‌لی نظامی قاعده‌ده تشکیل اولونورلار. اونلار صنایع اردوسونون ساده سربازلاری اولاراق تام بیر هر آرشى تشکیل ایدن کیچیک افسرلرین و افسرلرین نظارتی آلتیندا ساخالنیرلار. اونلار تکجه بورژوازی طبقه‌سینین، بورژوا دولت‌ینین قولی اولماق لاقال‌میرلار، ماشین، نظارتچی و ان اول هر بیر بورژوا-کارخانه صاحبی نوزی اونلاری هر گون و هر ساعت اسارت آلتیندا ساخالیر. بو استبدادین گودوگی مقصدین قازانج گوتورمک اولدوغی نه قدر آچیق بیلدیریلیرسه، بو استبداد بیر او قدر چوخ غضب دوغورور.

ال امگی نه قدر آز مهارت و قوه طلب ایدیرسه، یعنی معاصر صنایع نه قدر چوخ انکشاف ایدیرسه، کیشی امگینی قادین و اوشاق امگی بیر او قدر چوخ سیخیشدیریب آرادان چیخاریر. کارگر طبقه‌سینه منسوب اولانلارین جنس و

^۱ - مارکس سونرالار گوسترمیشدیر که، کارگر نوز امگینی دگیل، ایش قوه‌سینی ساتیر. بو بارده باخ: مارکسین "مزدلی امک و کاپیتال" اثرینه انگلسین یازدیغی مقدمه. ک. مارکس و ف. انگلس. ایکی جلدلیک سچلمیش اثرلی، آذر نشر، ۱۹۵۳، بیرینجی جلد، ص ۴۷-۵۵.

یاش فرق لری هر بیر اجتماعی اهمیتینی ایتیریر. بورادا فقط یاش و جنسیندن آسیلی اولاراق مختلف خرج طلب ایدن ایشلهک آلتلر موجود دور.

کارخانه صاحبین کارگرلری استثمار ایدیب قورتاردیقدا و کارگر، نهایت، نوز امک حقیقی نقد پول لا آلدیقدا، بورژوازی نین آیری حصه لری-ایو صاحبی، دکاچی، سلمچی و سایرہ اونون اوستونه آتیلیر.

اورتا سلکین آشاغی طبقه لری: خیردا صنایعچی لر، خیردا آلویر چیلر، و رباخوارلار، صنعت کارلار و کندلیلر-بوتون بو طبقه لر پرولتاریا جرگه لرینه انیرلر، قسما اونا گوره که، اونلارین کیچیک سرمایه سی ایری صنایع موسسه لری دوزلتمک ایچون کفایت ایتیر و بو سرمایه داها بویوک سرمایه دارلارین رقابتینه دوام گتیرمیر، قسمنده اونا گوره که، تزه تولید متدلاری تطبیق ایدیلمه سی نتیجه سینده اونلارین پنشه کار مهارتی قیمتدن دوشور. اهالی نین بوتون طبقه لریندن پرولتاریا بنله عمله گلیر.

پرولتاریا مختلف انکشاف پله لریندن کچیر. اونون بورژوازی علیهینه مبارزه سی حیاتا قدم قویدوغی گوندن باشلانیر.

اولجه آیری آیری کارگرلر، سونرا بیر کارخانه نین کارگرلری، داها سونرا معین بیر یرده بیر امک ساحه سینین کارگرلری اونلاری بلاواسطه استثمار ایدن آبییرجا بیر بورژوازی علیهینه مبارزه آپاریرلار. کارگرلر نوز ضربه لرینی تکجه بورژوا تولید مناسبات لاری علیهینه دگیل، هابنله تولید آلتلرینین نوزی علیهینه یون لدرلر، اونلار رقابت ایدن خارجی امتعه لری محو ایدیر، ماشین لاری سیندیریر، کارخانه لری یاندیریر، اورتا عصر کارگرین الدن چیخمیش وضعیتینی زورلا برپا ایتمگه چالیشیرلار. بو پله ده کارگرلر بوتون مملکته سپه لنمیش و رقابت اوزوندن پارچالانمیش بیر کتله حالیندا دیرلار.

کارگر کتله‌رینین بیرلیگی هله نوزلرینین بیرلشمه‌سی نتیجه‌سی دگیل، فقط بورژوازی‌نین بیرلشمه‌سی نتیجه‌سیدیر، بورژوازی نوز سیاسی مقصدلرینه چاتماق ایچون بوتون پرولتاریاتی حرکتکته گتیرمه‌لیدیر و هله‌لیک اونی حرکتکته گتیره بیلر. دیمه‌لی، بو پله‌ده پرولتارلار نوز دشمن‌لری علیهینه دگیل، دشمن‌لرینین دشمن‌لری علیهینه- مطلق مونارشی قالیق‌لارینی، تورپاق صاحب‌لری، صنایعچی اولمایان بورژوالار، خیردا بورژوالار علیهینه مبارزه ایدیرلر. بنله‌لیکله، بوتون تاریخی حرکات بورژوازی‌نین اینده جمع‌لنیر، بنله شرانطده قازانیلان هر بیر غلبه بورژوازی‌نین غلبه‌سیدیر.

لکن صنایع انکشاف ایتدکجه، پرولتاریا نه اینکه سایجا آرتیر، او، بویوک کتله‌لر حالیندا توپلاشیر، اونون قوه‌سی آرتیر و او همین قوه‌نی گیتدیکجه داها چوخ حس ایدیر. ماشین‌لار آیری‌آیری امکنوع‌لری آراسینداکی فرق‌لری گیت‌گیده داها چوخ آرادان قالدیردیقجا و امک حقتی، دیمک اولار، هر یرده عین درجه‌ده آشاغی سطحه سالدیقجا، پرولتاریاتین منافی و حیات شرانطی‌ده گیتدیکجه داها آرتیق درجه‌ده برابرلشیر. بورژوالار آراسیندا آرتماقدا اولان رقابت و بونون دوغوردوغی تجارت بحران‌لاری نتیجه‌سینده کارگرلرین امک حقی گیتدیکجه داها آز ثابت اولور، ماشینلارین گیتدیکجه داها سرعتله انکشاف ایدیپ آراسی کسيلمه دن تکمیل‌لشمه‌سی اوزوندن پرولتارلارین حیات وضعیتینی گیتدیکجه داها آز تضمین ایدیلمیش اولور، آیریجا بیر کارگرایله آیریجا بیر بورژوا آراسینداکی توققوشمالار گیتدیکجه داها آرتیق درجه‌ده ایکی طبقه آراسینداکی توققوشما کاراکتری الیر. کارگرلر باشلایب بورژوالار

علیهینه انتلافلار تشکیل ایدیرلر، اونلار نوز امک حق لرینی مدافعه ایتمک ایچون بیرگه چیخیش ایدیر. اونلار باش ویره بیهجک توقوشمالار زمانی نوز لرینی وسایطله تامین ایتمک ایچون حتی دائمی جمعیتلر تاسیس ایدیرلر. بعضی یرلرده مبارزه آجیق عصیانلار چویریلیر.

کارگرلر آرابیر غالب گلیرلر، لکن بو غلبه لر فقط کنججی بیر غلبه دیر. اونلارین آپاردیغی مبارزه نین حقیقی نتیجه سی بلاواسطه موفقیت اولماییب، کارگرلرین گیتدیگجه داها گنیش مقیاسدا بیرلشمه سی اولور. ایری صنایعین یارتدیغی و مختلف یرلرین کارگرلری آراسیندا علاقه دوزلدن نقلیات واسطه لرینین دائم آرتماسی کارگرلرین بیرلشمه سینه کمگ ایدیر. هر یرده عین کاراکتر داشییان مبارزه نین بیر چوخ یرلی اوجاقلارینی مرکز لشدیریب واحد ملی، طبقاتی مبارزه حالینا سالماق ایچونده فقط بو علاقه لازم دیر. هر بیر طبقاتی مبارزه سیاسی مبارزه دیر. اورتا عصرلرده کند آراسی یوللار، شرانطینده شهرلی لرین بیرلشمه سی ایچون یوز ایللر لازم گلدیگی حالدا، دمیریوللار سایه سینده معاصر پرولتارلار بیر نجه ایل عرضینده بیرلشیرلر.

پرولتارلارین بیر طبقه حالیندا و بنله لیکده سیاسی حزب حالیندا بوجور تشکیل اولونماسینی کارگرلرین نوز آراسینداکی رقابت هر دقیقه تزه دن پوزور. لاکن پرولتاریالار دائم تزه دن تشکیل اولونور و اونلارین تشکیلی هر دفعه داها گوجلوی داها محکم و داها قدرتلی اولور. پرولتارلارین تشکیل اولونماسی بورژوازینین آیری آیری طبقه لری آراسینداکی چکیشمه لردن استفاده ایدیپ،

۱۸۸۸-نی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "انتلافلار" سوزوندن سونرا
"کارگر اتحادیه لری" علاوه ایدیلیمشدیر.

کارگرلرین آیری آیری منافعینی قانون ویرجی لیک یول ایله قبول ایتمگه مجبور ایدیر. مثلا، انگلستاندا اون ساعتلیک ایش گونی حقیقینده قانون.

عمومیتله کهنه جامعه داخلیندهگی توقوشمالار پرولتاریاتین انکشاف پروسه سینه بیر چوخ جهدن کمک ایدیر. بورژوازی آراسی گسیلمدن مبارزه آپاریر: اولجه اشرافیت علیهینه، سونرادا بورژوازینین نوزونون اوحصله لری علیهینه مبارزه آپاریر که، بونلارین منافعی صنایعین ترقی سینه ضد چیخیر، هابنله دائم بوتون خارجی مملکتلرین بورژوازی سی علیهینه مبارزه ایدیر. بوتون بو ووروشمالاردا بورژوازی پرولتاریایا مراجعت ایتمگه، اونی کمگه چاغیرماغا و بنله لیکده اونی سیاسی حرکتی جلب ایتمگه مجبور دور. دیمه لی، بورژوازی نوزی نوز تحصیلینی عنصرلرینی^۱ یعنی نوزونون علیهینه اولان بیر سلاحی پرولتاریایا ویریر.

سونرا، گوردوگوموز گیمی، صنایعین ترقی سی حاکم طبقه نین بوتوو طبقه لرینی پرولتاریاتین صفالرینه آتیر، یاخود، ان آزی، اولارین حیات شرائطی ایچون قورخی یارادیر. اولاردا پرولتاریایا بویوک مقداردا تحصیل عنصرلری گتیرلر.

نهایت، طبقاتی مبارزه قطعی نقطه یه یاخینلاشدیغی دورلرده حاکم طبقه داخلینده، بوتون کهنه جامعه داخلینده پوزولما پروسه سی انله چوشغون، انله گسگین بیر کاراکتر آلیرکه، حاکم طبقه نین کیچیک بیر حصه سی نوز طبقه سیندن نوز دونه ریر و انقلابچی طبقه یه، گله جگین صاحبی اولاجاق طبقه یه قوشولور. بونا گورده گچمیشده اعیانلارین بیر حصه سی بورژوازینین

^۱ - ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "نوز تحصیلینی عنصرلری" سوزلری عوضینه "نوز سیاسی و عمومی تحصیلینی عنصرلری" چاب ایدیلیمیشدیر.

طرفینه گچدیگی کیمی، ایندی ده بورژوازینین بیر حصه‌سی، یعنی تاریخی حرکتین بوتون گیدیشینی نظری جهندن باشا دوشمک درجه‌سینه یوکسلمیش اولان بورژوا ایده اولوقلارین بیر حصه‌سی پرولتاریانین طرفینه کچیر.

ایندی بورژوازی علیهینه دوران بوتون طبقه‌لردن فقط پرولتاریا حقیقتا انقلابی طبقه‌دیر. ایری صنایع انکشاف ایتدیکجه، بوتون دیگر طبقه‌لر پوزولوب محو اولور، پرولتاریا بو صنایع‌نین نوز محصولودور.

اورتا سلکر: خیردا صنایعچی، خیردا آلویرچی، صنعتکار و کندلی- بونلارین هامیسی بورژوازی ایله اوندان نوتری مبارزه ایدیرکه، اورتا سلک الماق اعتباریله نوز وارلیغینی محو اولماقدان خلاص ایتسین. دیمه‌لی، اونلاردا انقلابی احوال روحیه دگیل، محافظه‌کار احوال روحیه‌واردیر. حتی داها آرتیق، اونلاردا مرتجع احوال روحیه‌واردیر. اونلار تاریخین چرخینی گئری دوندرمگه چالیشیرلار. اگر اونلاردا انقلابی احوال روحیه‌وارسا، بو آنجاق او حالدا اولور که، اونلار پرولتاریا صف‌لرینه کچمه‌لی اولسونلار، اونلار نوز حاضرکی منافعی دگیل، گله‌جک منافعی مدافعه ایتسینلر، نوز نقطه نظرلرینی ترک‌ادیب پرولتاریانین نقطه نظرینه کچسین‌لر.

کهنه جامعه‌نین ان آشاغی طبقه‌لرینین چورومه‌سینین پاسیو محصولی اولان لومپن-پرولتاریانی بعضی یرلرده پرولتاریا انقلابی حرکتا جلب ایدیر، لکن لومپن-پرولتاریا بوتون نوز حیات وضعیتینه گوره نوزونی مرتجع فته‌لر ایچون ساتماغا خیلی آرتیق درجه‌ده مایل‌دیر.

کهنه جامعه‌نین حیات شرائطی پرولتاریانین حیات شرائطینده آرتیق محو ایدیلیمیشدیر. پرولتاریا مالکیتی یوخدور، اونون نوز آرواد اوشاغینا اولان مناسباتی داها بورژوا عائله مناسباتینا بنزه‌میر، معاصر صنایع امگی، ایستر

انگلستان‌دا، ایستر فرانسه‌ده، ایستر آمریکادا، ایسترسه آلمان‌دا، عینی اولان معاصر سرمایه اسارتی پرولتارین هر جور ملی کاراکترینی سیلیب آتمیشدیر. قانونلار، اخلاق، دین- بونلارین هامیسی اونون نظربنده بورژوازی‌نین منافعی پرده‌له‌ین بورژوا موهماتیندان سوای بیر شئی دگیل‌دیر. بوتون اولکی طبقه‌لر، حکمرانلیغی ال‌لرینه کچیردیکدن سونرا، حیاتدا اله اتمیش اولدوقلاری موضعی محکم‌تمگه چالیشاراق، بوتون جامعه‌نی نوز لرینین منیمسه اصولیونی تامین ایدن شرائطه تابع ایدیرلر. پرولتارلار فقط نوز لرینین ایندیکی منیمسه اصولونی، بنله لیکله‌ده بوتولوکده ایندییه قدر موجود اولان بوتون منیمسه اصولونی محو ایتدیکده، اجتماعی محصولدار قوه‌لری اله ایده‌بیلرلر. پرولتارلارین قورونول‌مالی اولان هیچ بیر شئی یوخدور، اولار ایندییه قدر خصوصی مالکیتی قورویان و تضمین ایدن هر شئی داغیت‌مالیدیرلار.

ایندییه قدر باش‌ویرن بوتون حرکات آزلیغین حرکاتی اولموش و یا آزلیغین منافی ایچون باش‌ویرمیشدیر. پرولتارحرکاتی بویوک چوخلوغون منافی ایچون بویوک چوخلوغون مستقل حرکاتی دیر. رسمی جامعه‌نی تشکیل ایدن طبقه‌لردن عبارت اولوب پرولتاریا اوزرینده اوجالان بوتون روبنا دارماداغین اولماسا، معاصر جامعه‌نین ان آشاغی طبقه‌سی اولان پرولتاریا آیاغا قالخیب قدینی دوزده بیلمز.

پرولتاریاتین بورژوازی علیه‌ینه مبارزه‌سی مضمون اعتباریله اولماسادا، فرم اعتباریله اولجه ملی مبارزه اولور. هر بیر مملکتین پرولتاریاسی اولجه، البته، نوز بورژوازی‌سینی آرادان قالدیرمالیدیر.

بیز پرولتاریانین انکشافی نین ان عمومی مرحله لرینی تصویر ایده رکن، موجود جامعه داخلینده آز چوخ گیزیلی شکله اولان داخلی محاربه نی اونون آچیق انقلابا چویریلدیگی و پرولتاریانین بورژوازینی زورلا بیخیب نوز حکمران لیغینی قوردوغی نقطه یه قدر نظر دن کچیردیک.

گوردوگوموز کیمی، ایندییه قدر موجود اولان بوتون جامعه لر ظالم طبقه لرله مظلوم طبقه لر آراسینداکی انتاگونیسیمه اساس لانیردی. لکن معین بیر طبقه نی ظلم آلتیندا ساхлаماغین ممکن اولماسی ایچون انله بیر شرائط یاراتماق لازمدیر که ظلم ایدیلن طبقه، هیچ اولمازسا، بیر قول کیمی دولتا بیلسین. تحکیملی وضعیتینده اولان کنذلی گلیب کمون عضوی وضعیتینه چاتدیغی کیمی، فنودال استبدادی نین بویوندوروغی آلتیندا اولان خیردا بورژوادا گلیب بورژوا وضعیتینه چاتمیشدیر. معاصر کارگر، صنایع ترقی ایتدیکجه، عکسینه، نوز طبقه سینین حیات شرائطیندن یوکسه گه قالخماق دگیل، گیتدیکجه داها آشاغی انیر. کارگر پاوپر اولور، پاو پریمسه اهالیدن و ثروتدن داها سرعتله آرتیر. بو آیدین گوستریرکه، بورژوازی داها جامعه نین حاکم طبقه سی اولاراق قالماغا و نوز طبقه سینین حیات شرائطینی تنظیم ایدیجی بیر قاتون کیمی بوتون جامعه یه قبول ایتدیرمگه قابل دگیلیر. او، حکمرانلیق ایتمگه قابل دگیلیر، چونکه نوز قولونون حتی قول سطحینده یاشاماسینی دا تامین ایده بیلیر، چونکه نوز قولونون انله بیر وضعیته انمه سینه یول ویرمک مجبوریتینده قالیرکه، بو زمان بورژوازی اونون حسابینا بییب دولانماق عوضینه، نوزی اونسی یدیزدیریب دولاندیرمالی اولور. جامعه داها بورژوازی نین حاکمیتی آلتیندا یاشایا بیلیر، یعنی بورژوازی نین حیاتی داها

جامعه‌یه اویغون گلیمیر. بورژوازی طبقه‌سینین وارلیغی و حکمرانلیغی ایچون اساس شرط ثروتین

خصوصی شخصلر الینده توپلانماسی، سرمایه‌نین عمله گلمه‌سی و آرتماسیدیر. سرمایه‌نین موجود اولماسی ایچون شرط مزدلی امکیدیر. مزدلی امک فقط کارگرلرین نوز آراسیندکی رقابت گوجونه دوام ایدیر. صنایعین ترقی‌سی،- بورژوازی ایستر ایسته‌مز بونی تمثیل ایدیر و بونا مقاومت گوسترمکده عاجز دیر، رقابتین کارگرلری پارچالاماسی عوضینده جمعیت واسطه‌سیله اونلارین انقلابی بیرلیگینی یارادیر. بنله‌لیکله، ایری صنایع انکشاف ایتدیگجه، بورژوازی محصول تولید ایتمک و منیم سمک زمینه‌سینین نوزوندن محروم اولور. او هر شنیدن اول نوز قبر قازانلارینی یارادیر. بورژوازی‌نین محو اولماسی و پرولتاریانین غالب گلمه‌سی عین درجده لابددیر.

تایپ الیین: الدوز آذری

کتابخانانین انترنت آدرسه: <http://www.javaan.net/nashr.htm>

پست آدرسه: BM IWSN, London WC1N ۳XX, UK

ایمل آدرسه: yasharazarri@yahoo.com

نشر کارگری سوسیالیستی نین مسنوله: یاشار آذری

یازیلان تاریخ: ۱۳۸۵